

NAAM:.....

School:..... klas: .....

Welkom in het Spielgoedmuseum!

In deze speelse werkmap krijgt u niet alleen informatie over diverse aspecten van spel en speelgoed. Er wordt ook een beroep gedaan op uw parate kennis en observatievermogen. Ga op zoek naar de verschillende afdelingen en los de vragen op.
Veel plezier en succes!

Tijdband en Film

- Met het ontstaan van vrije tijd verschijnt het eerste speelgoed bij de Egyptenaren en de Grieken, waar onze geschiedenis van het speelgoed start.

Noem drie soorten speelgoed uit die periode van de oudheid:

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....

Na de Romeinse periode wordt het woeliger en komen gevechtsoefeningen het spel verdringen.

- Uit de tijd van de renaissance (16de eeuw) dateren prachtige poppenhuizen.

- Aan het speelgoed van de 17de eeuw kun je merken dat het paard toen zo belangrijk was als de auto nu. Noem 2 soorten speelgoed waar het paard 'model' voor stond:

- 1) .....
- 2) .....

- In de 18de eeuw duiken een paar soorten speelgoed op afkomstig uit het verre .....: de diabolo en de jojo.

In West-Europa wordt voor het eerst in de geschiedenis het kind als kind benaderd. Nürnberg wordt een belangrijk centrum voor speelgoed (en blijft dat tot op heden).

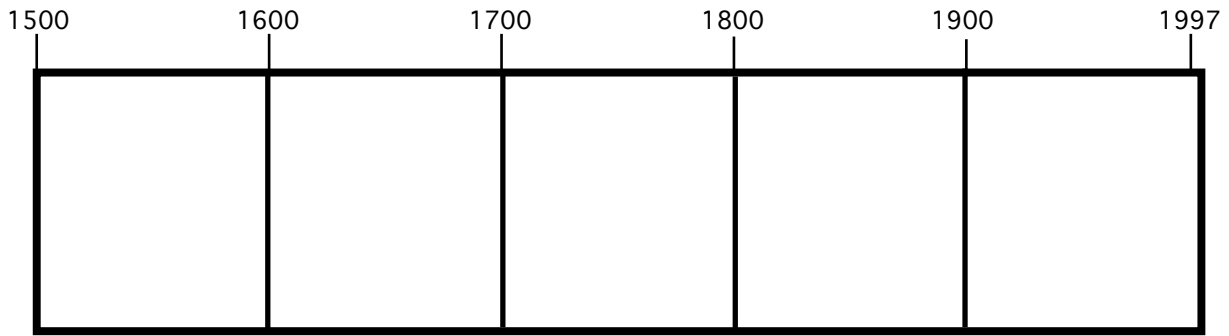
- De 19de eeuw is de tijd van de fabrieken en de commercialisering van het speelgoed. Het is ook de tijd van de industriële revolutie en van de kinderarbeid. Ouders gaan buitenshuis werken. Dit geeft aanleiding tot het ontstaan van bewaarscholen. De naam van Fröbel blijft daarmee verbonden. Bouwdozen voor kinderen komen op de markt. In de 19de eeuw verschijnen de eerste 'moderne' vervoermiddelen: ..... en ..... en natuurlijk weldra ook in speelgoedformaat.

- De 20ste eeuw wordt gekenmerkt door de verdere industrialisering van het speelgoed: van atelier tot multinational. Het oprichten van UNICEF (1946) en de goedkeuring van de Conventie van de Rechten van het kind (1989 pas !) zijn positieve elementen die o.a. het recht van het kind op spelen onderlijnen.

Maar nu nog altijd, hier bij ons en elders in de wereld, blijft de scherpe tegenstelling tussen arm en rijk het spel en het speelgoed van het kind bepalen.

Schrijf de volgende soorten speelgoed in de juiste eeuw (van hun verschijnen) op de tijdband.

auto's - bouwdozen - diabolo - hobbelpaard - jojo - poppenhuizen - stokpaard - treinen

Poppen

Hier zie je poppen uit verschillende materialen.
Zet de materialen in de juiste volgorde van oud naar nieuw.

Pijpaarde – celluloid – terracotta – porselein - plastic

1) ..... 2) ..... 3) ..... 4) ..... 5) .....

Aan welke Griekse godin offerden meisjes van 11-12 jaar hun poppen?

.....

Uit welk materiaal werden deze popjes gemaakt?

.....

Barbie

Deze pop kwam op de markt in 19.. en is dus .. jaren oud.
Hoe heet Barbie voluit? .....
Waar woont Barbie? .....

Puzzels

De puzzel ontstond, toen men landkaarten op de grenzen ging versnijden. Zo leerde men gemakkelijk aardrijkskunde. Oorspronkelijk hadden puzzels alleen een opvoedende waarde. Pas in de 19de eeuw werden ze louter als tijdverdrijf beschouwd.
De oudste puzzel kwam uit:
Frankrijk - Nederland - Engeland (omcirkel wat juist is)
en uit welke eeuw? .....

Schrijfmachines

Bij schrijfmachines en computers bestaan er twee soorten klavieren. De volgorde van de lettertekens is licht verschillend. Het soort klavier wordt genoemd naar de eerste 6 letters die op het klavier voorkomen.
Zo onderscheiden we een ..... -klavier en een ..... -klavier
De eerste succesvolle schrijfmachines werden in 1873 op de markt gebracht door Remington.
De eerste speelgoedschrijfmachines verschenen in 1892 en waren eveneens van een Amerikaans merk. Dit merk kende heel wat succes en hiervan zijn dan ook diverse
Welke merken kan je nog vinden?
..... , ... , ... , ...

Mechanisch speelgoed

- Het eerste mechanische speelgoed bewoog niet met behulp van batterijen, maar door het opwinden van een .....

Waarmee wordt die opgewonden? .....

Kermis

- Noem 5 kermisattracties die je hier kan bewonderen.

- 1) ..... 2) ..... 3) .....
4) ..... 5) .....

Speelgoed van overal

- Van de 'arme' kinderen in derdewereldlanden kunnen wij heel wat positiefs leren:
  - omdat ze bijna altijd materiaal gebruiken dat toch voorhanden is, zijn ze heel wat m..... vriendelijker in hun spel dan wij. Ga maar eens even bij jezelf na wat voor wegwerpmateriaal er allemaal bij ons spelen te pas komt.
  - om allerlei voorwerpen te maken zoals er hier tentoongesteld zijn, moeten ze wel veel ideeën hebben (v..... rijk zijn) en ze ook goed kunnen uitwerken (h..... zijn). Ga weer maar bij jezelf na hoe dikwijls wij alleen op een knopje moeten drukken bij ons speelgoed.
- Schrijf de naam van 3 landen op, waarvan hier zelfgemaakt speelgoed staat.

- 1) ..... 2) ..... 3) .....

Schrijf de eerste letter van die namen op de juiste plaats op de wereldkaart hieronder.

- Geef 2 kenmerken van het speelgoed dat hier te zien is.
1) ..... 2) .....

Geef 2 kenmerken van ons eigen 'westers' speelgoed.

- 1) ..... 2) .....

Creatief en leerzaam speelgoed

1) Noem 2 voorwerpen uit het klasje, die nu niet meer gebruikt worden.

1)..... 2).....

2) Is er iets bij waarvan je vindt dat het er plezieriger uitziet dan het huidige klasmateriaal? Zo ja, vul hieronder in.

.....

3) Uit welke eeuw dateert dit klasje? .....

Beeldverhalen of strips

Noem de 2 hier getekende figuren en een bijkomend personage uit hun boeken.

1. ....

.....

2.....

.....

Bouw - en constructiespeelgoed

Hieronder noemen we enkele fabrikanten die speelgoed maken, waarmee je zelf constructies kan bouwen. Uit welk materiaal is dit gemaakt:

Matador: .....

Meccano: .....

Anker-bouwstenen: .....

Lego: .....

Knuffels

Waarom is een knuffel belangrijk voor een kind? Geef twee redenen.

1) .....

2) .....

Zijn volgende uitspraken juist of fout? J = juist en F = fout.

1) De knuffelbeer is genoemd naar president Freddy Roosevelt. ....

2) Roosevelt ging volgens het bekende verhaal jagen op vossen. ....

3) Beren van het merk Steiff hebben een knop in het oor. ....

4) Oude knuffelberen werden meestal gevuld met stro. ....

Soldaatjes

- 1) Tot welke eeuw gaan de tinnen soldaatjes terug, gemaakt in het Duitse speelgoedcentrum van Nürnberg? .....
- 2) De 'Slag van Waterloo' werd gewonnen / verloren door de Franse keizer Napoleon (schrapp wat fout is) in het jaar .....
- 3) Noem 2 landen / volkeren die toen tegen de Franse keizer hebben gevochten
  - 1).....
  - 2).....

Miniatuurauto's

Net als bij de miniatuurtrein werden ook auto's al snel na het verschijnen van de eerste auto als speelgoed nagemaakt. En net als bij de treintjes gaat men steeds meer proberen om de werkelijkheid zo nauwkeurig mogelijk na te bootsen.

Het eerste miniatuurautootje waarbij de 'schaal' nauwgezet werd gerespecteerd, werd uitgegeven in de jaren '20 door André Citroën, bedoeld als geschenk voor de klanten. Zo ontstonden ook grote merken van miniatuurautootjes zoals Dinky Toys, Corgi Toys en Matchbox. Behalve personenwagens zien we hier nog tal van andere voertuigen. Noem er vijf met de correcte Nederlandse naam.

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....
- 5).....

Treinen

Hoe lang is deze Märklin-treintafel? .....meter.

Station Centraal

Waar reden de eerste treinen op het Europese vasteland? Onderlijn.

Duitsland - België - Nederland

De eerste treinen (het waren er drie!) in België reden in 18..

De locomotieven hadden alle drie een naam:

.....

Gezelschapspellen

Hoeveel vakjes tellen volgende spellen:

- 1) een schaakspel: .....
- 2) een damspel: .....
- 3) een ganzenbord: .....

Waarom heeft een ganzenbord juist dit aantal vakjes?

.....

Vanaf welke eeuw werd het ganzenspel gespeeld? .....

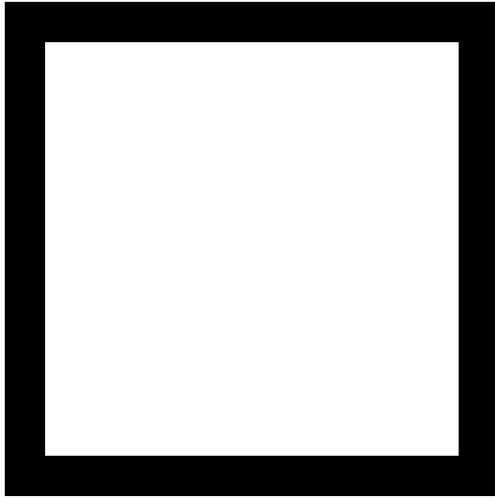
In welke gezelschapsspellen komen we koningen en koninginnen tegen?

- 1).....
- 2).....

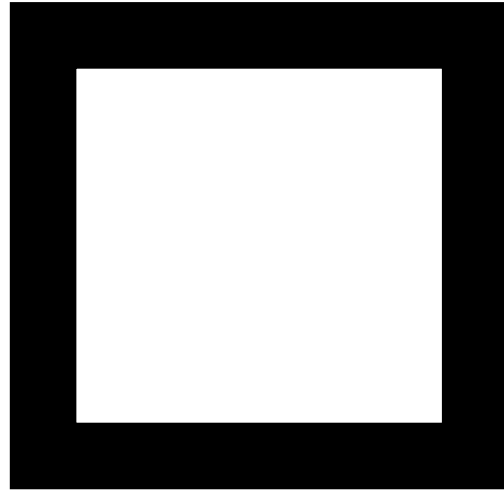
Hersensbrekers

Teken de oplossing van de boven en onderzijde van de 4 T puzzel in de vierkantjes hieronder.

Bovenzijde puzzel met dun kader

Onderzijde puzzel met breed kader

Traditioneel spel

Je ziet een kopie van het schilderij 'De Kinderspelen' uit 1560 (dat is de . . . eeuw).

Wie is de schilder ervan? .....

Hoeveel (kinder)spelen staan hierop afgebeeld? .....

Ken je enkele van die spelen? Zo ja, noem drie.

1). . . . . 2). . . . . 3). . . . .

In het schilderij

Noem 5 stukjes speelgoed die jij vandaag nog kent of waarmee jij nog veel hebt gespeeld.

1). . . . . 2). . . . . 3). . . . .

4). . . . . 5). . . . .

Doorstreep wat niet juist is.

- Een springtouw van zo'n 500 jaar geleden werd gemaakt van plastic.
- De tol van op het schilderij van Pieter Bruegel is gemaakt uit hout.
- Als de kinderen vroeger gingen schaatsen, bonden ze een koeienbot aan hun schoenen.
- De kinderen vonden het zo'n 500 jaar geleden leuk om met hun lichtgevende glitter-jojo te spelen.
- Bikkels zijn ronde balletjes gemaakt van papier.
- De kinderen van op het schilderij van Pieter Bruegel maakten meestal hun speelgoed zelf.

**Bedankt voor je bezoek aan het Speelgoedmuseum.
Probeer zeker nog spelletjes uit in de speelzaal!**